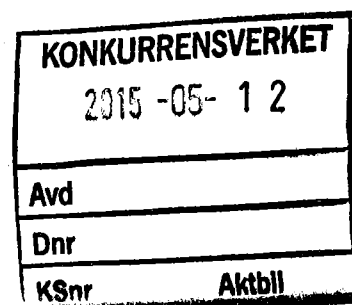

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen
 Enhet 14

DOM
 2015-05-11
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 5281-15

SÖKANDE

STV Svenska Tele & Video Konsult Aktiebolag, 556307-4565

Ombud: Advokat Anna Fernqvist Svensson
 Hellström Advokatbyrå KB
 Box 7305
 103 90 Stockholm

MOTPART

SKL Kommentus Inköpscentral AB, 556819-4798
 117 99 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 596652

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

SKL Kommentus Inköpscentral AB (SKI) genomför ramavtalsupphandling avseende Videokonferenslösningar, produkter och tjänster 2013, projekt-nummer 5821. Upphandlingen avser tecknandet av ramavtal och genomförs som ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering. I tilldelningsbeslut den 4 mars 2015 meddelade SKI att fem bolag antagits som leverantörer. STV Svenska Tele & Video Konsult Aktiebolag (STV) var inte ett av dessa bolag.

STV ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att STV antas som leverantör och antalet leverantörer därigenom utökas. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras som. Som grund för ansökan anförs huvudsakligen följande. Tillräcklig konkurrens uppnås inte genom SKI:s val av de fem aktuella anbudsgivarna och fler anbudsgivare bör därför vinna tilldelning. Bristande konkurrens råder mellan ledande tillverkare inom videokonferensområdet, mellan utvalda leverantörer samt i form av dålig geografisk spridning. Ett av de bolag som vunnit tilldelning i upphandlingen kommer att få en särställning i avtalet varpå konkurrenssituationen riskerar att bli mycket bristfällig. Vidare skapar inte sättet att beskriva situationen vid förnyad konkurrensutsättning förutsägbarhet och transparens då det inte framgår av förfrågningsunderlaget vilka kriterier för tilldelning som kommer att tillämpas vid förnyad konkurrensutsättning. Förfrågningsunderlaget uppfyller därmed inte kravet på transparens. Det har inte heller tydligt angetts vilka som kan komma att avropa från ramavtalet då det finns upphandlande myndigheter/upphandlande enheter (UM/UE) uppräknade som enligt uppgift inte har anmält intresse för att använda ramavtalet. Till sist innehåller anbudet från ett av de bolag som vunnit tilldelning onormalt låga priser och borde inte ha utvärderats. Genom tilldelningsbeslutet har SKI agerat i strid med den utvärderingsprincip som anges i förfrågnings-

underlaget och därigenom brutit mot de unionsrättsliga principerna om likabehandling och transparens. Som en följd av att SKI brutit mot sina förpliktelser har SVT lidit skada i den mening som avses i LOU:

SKI bestrider bifall till ansökan om överprövning.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Enligt 1 kap 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer likvärdigt och icke-diskriminerande samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vidare ska principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU. Det är den som ansöker om överprövning som på ett klart och tydligt sätt ska ange vilka omständigheter talan grundas på och visa att upphandlande myndighet har agerat i strid med LOU (jfr RÅ 2009 ref. 69). För att ett ingripande ska bli aktuellt krävs också att sökanden kan visa att han lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att den upphandlande myndigheten brutit mot LOU. Rätten kan då endast besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Brist på tillräcklig konkurrens

Vad parterna anför

STV anför att det föreligger en brist på tillräcklig konkurrens i upphandlingen. Till stöd för detta anger bolaget bl.a. följande. Video-

konferensinstallationer kan delas upp i två produktkategorier, infrastruktur och rumssystem. Leverans och installation av infrastrukturprodukter kräver hög kunskap och certifiering av installatörer. Av de ledande leverantörerna inom infrastrukturteknik och speciallösningar för telemedicin i landstingen är Atea den enda som antagits i avtalet. Rumssystem är betydligt mindre krävande och mer att likna vid installation av annan AV-utrustning. Den klart dominerande hårdvarutillverkaren av videokonferensprodukter till Sveriges landsting är Cisco. Det finns även stor installationer som baserats på Polycom-utrustning samt ett ökat intresse för Acano-produkter. Av de leverantörer som vunnit tilldelning är endast Atea certifierat för leverans av infrastrukturprodukter från Cisco och Acano. Eftersom de krav som ställs i upphandlingen inte uppfylls av någon leverantör som valts ut förutom en är kravet på att skapa tillräcklig konkurrens inte uppfyllt. Av förfrågningsunderlaget framgår att fler än fem leverantörer kan antas om inte tillräcklig konkurrens uppnås. För att tillräcklig konkurrens ska råda har bolaget förutsatt att åtminstone tre leverantörer måste antas som kan konkurrera inom varje givet område för upphandlingen. Det svar som SKI lämnat på fråga 11 i upphandlingens "Frågor och svar" kan inte förstås på annat sätt än att det angetts ett exempel på när tillräcklig konkurrens uppnås. Om den i svaret beskrivna situationen var den enda SKI avsett att täcka in kan förutsättas att de inte skulle ha lämnat ett exemplifierande svar. Vid offentliga upphandlingar har varje anbudsgivare ett självklart intresse av att enbart pressa priserna till den nivå som räcker för tilldelning av kontraktet. Att en leverantör inte har vetskap om huruvida ytterligare anbud kommer att antas och i sådana fall hur många innebär att principerna om öppenhet och transparens inte uppfylls. För bolaget har det varit självklart att det inte råder tillräcklig konkurrens om en leverantör i praktiken skulle få en monopolställning inom vissa segment. Genom bristen på transparens har bolaget lidit skada eller i vart fall riskerat att lida skada. Ett ytterligare exempel på konkurrensbegränsade krav i upphandlingen är att det endast finns en utrustning av ett fabrikat som kan

uppfylla kravet på videokonferensutrustning i typrum 5. Under ett antal år har det levererats rum för klinisk verksamhet till landstingen i Sverige med videokonferensteknik och annan AV-teknik likvärdig den som efterfrågas i typrum 5. Det är möjligt att sätta samman dessa rumslösningar på olika sätt och med olika leverantörers utrustningar och få fullgoda tekniska lösningar som uppfyller specifika behov. Trots detta har SKI valt att specificera kraven så att de endast går att uppfylla genom att utrusta med en videokonferensutrustning av fabrikatet Cisco C90. Det är till och med så att inte ens Cisco C90-systemet kan uppfylla kraven, men företagen som använder systemet vet att det går att få ut lite extra av utrustningen. För typrum 5 borde en mer generell kravspecifikation gälla. Vidare är det dålig geografisk spridning på de leverantörer som vunnit tilldelning i upphandlingen. Det torde vara svårt för att inte säga omöjligt för samtliga antagna leverantörer förutom Atea att ha en inställetid på fyra timmar, vilket är ett krav enligt förfrågningsunderlaget.

SKI anför bl.a. följande. Invändningarna hänför sig endast till det materiella resultatet av upphandlingen vilket överprövningsinstitutet inte tar sikte på. SKI har inte haft en oinskränkt rätt att anta ett fritt antal leverantörer för att uppnå konkurrens i olika avseenden. Det är inte för en normalt omsorgsfull anbudsgivare möjligt att undgå att avsikten var att anta fem anbudsgivare. SKI kommunicerade till och med under vilka förutsättningar fler än fem anbudsgivare skulle kunna komma att antas. Att en anbudsgivare har utgått från att SKI skulle anta fler än fem leverantörer, och därför inte lagt sitt mest konkurrenskraftiga anbud, är en oerhört långsökt teori. SKI vill också poängtera, med anledning av vad som anförts angående brist på geografisk täckning, att alla antagna leverantörer uppfyller samtliga i upphandlingen ställda krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Konkurrens mellan leverantörer

Av punkt 1.1.4. i förfrågningsunderlaget framgår följande. SKI avser teckna avtal med fem anbudsgivare under förutsättning att det finns tillräckligt antal anbudsgivare som uppfyller ställda krav. SKI förbehåller sig rätten att, om det behövs för att nå tillräcklig konkurrens i avtalet, anta fler än fem leverantörer.

I upphandlingens "Frågor och svar" berörde publik fråga 11 hur begreppet tillräcklig konkurrens skulle förstås. I sitt svar utvecklade SKI vad man avsåg med den nämnda formuleringen och angav följande.

"SKI har tidigare haft erfarenhet i andra upphandlingar att anbudsgivare som, trots att de lämnar egna anbud, har koncerngemenskap på olika sätt. I sådana fall kan t.ex. två eller flera olika anbudsgivare tillhöra samma koncern och i princip vara samma företag. Om flera sådana bolag antas urholkas konkurrensen på ramavtalet. Det är viktigt för SKI att de anbudsgivare som lämnar anbud är oberoende av varandra. För SKI är därför tillräcklig konkurrens t.ex. 5 anbudsgivare som är helt koncernoberoende av varandra. Som anges i 1.1.4 är avsikten att teckna avtal med (5) anbudsgivare - om det finns tillräckligt många som uppfyller ställda krav."

Enligt förvaltningsrättens mening framgår det tydligt av SKI:s svar att syftet med reservationen i fall av otillräcklig konkurrens var att säkerställa anbudsgivarnas oberoende ställning gentemot varandra. Det förtydligande svaret kommunicerades med samtliga anbudsgivare och utrymmet för misstolkning måste därför ha varit mycket begränsat. För en normalt omsorgsfull leverantör bör det ha framgått att SKI avsåg att teckna avtal med fem leverantörer, och att det endast undantagsvis kunde bli fråga om fler. Enligt förvaltningsrättens mening kan förfrågningsunderlaget inte anses brista i transparens i denna del.

Vidare har STV anfört att tillräcklig konkurrens inte uppnås i avtalet eftersom enbart en av de leverantörer som vunnit tilldelning uppfyller kraven på tillhandahållande av infrastrukturprodukter. SKI har anfört att alla antagna leverantörer uppfyller samtliga i upphandlingen ställda krav. Skyldigheten för en upphandlande myndighet att kontrollera att lämnade uppgifter i ett anbud är riktiga sträcker sig normalt inte längre än att en jämförelse ska göras mellan uppgifterna i anbudet och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Att övriga anbudsgivare som vunnit tilldelning inte listas som återförsäljare på ledande varumärkens hemsidor kan enligt förvaltningsrättens mening inte anses tillräckligt för att det ska framgå att de inte uppfyller obligatoriska krav i upphandlingen. Skäl att utesluta några anbudsgivare på grund av att de inte uppfyller villkoren i förfrågningsunderlaget har därmed inte framkommit.

Styrning mot visst varumärke

Enligt 6 kap. 3 § LOU får en upphandlande myndighet ange tekniska specifikationerna som prestanda och funktionskrav. En upphandlande myndighet har stor frihet att bestämma vad som ska upphandlas, och vilka egenskaper det som upphandlas ska ha, förutsatt att principerna om likabehandling och proportionalitet inte träds för när. STV har anfört att kraven för typrum 5 har specificerats så att de enbart går att uppfylla genom videokonferensutrustning av fabrikatet Cisco C90. Påstående om att kraven endast kan uppfyllas genom det nämnda fabrikatet har enligt förvaltningsrättens mening inte motiverats i sak. Vidare framgår av vad bolaget har anfört att inte heller Cisco C90 är en standardiserad lösning som klarar av att möta de uppställda kraven på teknisk specifikation. Enligt förvaltningsrättens mening har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att de aktuella kraven inte skulle vara sakliga och icke-diskriminerande. Mot denna bakgrund måste kraven därmed godtas.

Geografisk spridning

Enligt punkt 3.4.5. i förfrågningsunderlaget ska anbudsgivaren på en miniminivå kunna tillhandahålla teknisk resursperson på plats hos UM/UE inom tre arbetsdagar efter att denna resurs efterfrågats. SKI har anfört att samtliga leverantörer som vunnit tilldelning i upphandlingen uppfyller kravet på teknisk resursperson. Enligt domstolens mening föreligger inte skäl att ifrågasätta denna uppgift utifrån vad STV har anfört om vilka orter som vinnande anbudsgivare har geografisk representation.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att det inte föreligger skäl för ingripande i upphandlingen grundat på vad STV har anfört angående brist på tillräcklig konkurrens.

Förnyad konkurrensutsättning

Vad parterna anför

STV anser att det inte framgår av förfrågningsunderlaget på vilket sätt tilldelningskriterierna kommer att tillämpas vid förnyad konkurrensutsättning och anför bl.a. följande. Preciseringar och kompletteringar enligt 5 kap. 7 § LOU får inte avse för leverantören helt nya villkor. Oaktat kommande avrop medför punkten 1.12.1. i förfrågningsunderlaget att för leverantörerna nya krav måste föras in gällande nya typrum och ändrade krav för befintliga typrum. Förfrågningsunderlagets brist i nämnda del är sådan att det inte går att överblicka ramavtalets potentiella värde och således brister det i transparens. Om förfrågningsunderlaget hade varit tydligare går det inte att utesluta att STV hade lämnat ett anbud som utformats på annat sätt och bolaget riskerar därigenom att lida skada.

SKI anför bl.a. följande. Inköpscentralen ansvarar för att ramavtalen upphandlas i enlighet med upphandlingslagstiftningen. De från ramavtalen

avropande myndigheterna ansvarar för att avropen från ramavtalet genomförs i enlighet med upphandlingslagstiftningen. Av detta följer att endast omständigheter hänförliga till upphandlingen av ramavtalet kan prövas inom ramen för ansökan om överprövning. Invändningarna om att det inte framgår av förfrågningsunderlaget vilka tilldelningskriterier som kommer att tillämpas vid en förnyad konkurrensutsättning rör inte frågan om SKI har förfarit formellt korrekt och iakttagit de upphandlingsprinciper och förfaranderegler som anges i LOU vid upphandlingen. Vad som anges i punkt 1.12.1. i förfrågningsunderlaget är endast vad UM/UE ska ange i avropsförfrågan vid förnyad konkurrensutsättning. Det finns inget krav att UM/UE ska ange andra utvärderingskriterier än pris. Det är dock UM/UE som ansvarar för att tillämpa utvärderingskriterier som är förenliga med såväl ramavtalet som LOU.

Förvaltningsrättens bedömning

Följande framgår under punkten 1.12.1. i förfrågningsunderlaget.

”Förnyad konkurrensutsättning

Samtliga avrop sker med förnyad konkurrensutsättning där UM/UE skickar ut en skriftlig avropsförfrågan till samtliga Ramavtalsleverantörer.

I avropsförfrågan ska UM/UE precisera sina behov och förutsättningar för det eventuella typrum, enskilda produkter och tillhörande tjänster som de önskar avropa för konkurrensutsättning och tecknande av eget kontrakt.

De i anbuden angivna delpriserna för respektive typrum gäller som takpris vid avrop av typrummen enligt i upphandlingen angivna krav. Vid avrop av nya typrum och ändrade krav för befintliga typrum gäller inte anbudspriserna som takpriser.

I avropet ska minst följande anges:

- Svarstid (sista anbudsdag) – skäligen svarstid mot bakgrund av avropets omfattning
- Beskrivning av det behov som avropet avser täcka tillsammans med eventuella krav på ingående produkter och tjänster
- Leveranstid

- Preciseringar, utvärderingskriterier och viktning för tilldelning av kontrakt
- Kontraktstid

Anbuden ska vara skriftliga och får ej öppnas före utgången av sista anbudsdag.”

Förvaltningsrätten instämmer inte med vad STV har anfört om att punkten 1.12.1. i förfrågningsunderlaget skulle innebära att för leverantören nya krav måste föras in vid en förnyad konkurrensutsättning. Den information som finns i förfrågningsunderlaget avseende utvärderingskriterier för förnyade konkurrensutsättningar måste anses tillräckligt tydligt utformad och får därför godtas. Huruvida avropande myndigheter vid avrop från ramavtalet kan komma att använda de aktuella utvärderingskriterierna på ett sätt som strider mot bestämmelserna i LOU eller ramavtalet är frågor som inte låter sig prövas inom ramen för den i målet aktuella (jfr prop. 2009/10:180 s. 265 f). Det finns därmed inte skäl för ingripande enligt LOU på denna grund.

Avropsberättigade parter

Vad parterna anför

STV anför huvudsakligen följande. Det finns UM/UE uppräknade i bilaga 1 till underlaget som enligt uppgift inte har anmält intresse för att använda ramavtalet. Enligt systemansvariga representanter har vetskap inte funnits om att upphandlingen skulle genomföras. Omfattningen och innehållet av SKI:s upphandlingsplan och det intetsägande sätt på vilket planen beskrivs kan svårligen förstås. Betalning av serviceavgiften innebär en svepande och intet förpliktande handling. Förfarandet kan inte anses tillräckligt för att berörd UM/UE ska anses vara part i avtalet. SKI har anfört att deras arbetssätt är accepterat av rättsordningen. Bedömningen ska dock göras i varje enskilt fall och i förevarande mål handlar det om mycket tekniskt komplicerade lösningar. Kravet på tydlighet vad gäller de UM/UE som

ingår i ramavtalet får störst betydelse när det handlar om ramavtal med många potentiella användare. I förevarande fall rör det sig om en stor del av Sveriges totala UM/UE, 628 stycken. Kravet på tydlighet torde således vara av största vikt i detta fall. Med SKI:s system sker i det närmaste ingen avgränsning alls. När den potentiella gruppen av avropsberättigade är så stor, och utan avgränsning gällande geografiskt område eller kategori av myndighet, bör det krävas att UM/UE aktivt bekräftar att de önskar vara avropsberättigade i den specifika upphandlingen. Kammarkollegiet har vidare redan genomfört en upphandling av digitala mötesrum.

Upphandlingsföremålen i båda upphandlingarna är desamma. Avropsberättigade UM/UE i Kammarkollegiets upphandling överlappar den nu aktuella och av de 11 landstingen finns 10 även i SKI:s upphandling. Om en UM/UE anmäler intresse för flera ramavtal tillkommer ytterligare ett osäkerhetsmoment. En anbudsgivande leverantör kan inte förväntas veta huruvida varje enskild UM/UE sedan tidigare är bunden av något ramavtal och därför rimligen ska undantas från kretsen avropsberättigade. Vidare framgår av förfrågningsunderlaget punkt 4.1.3. att även andra än angivna UE/UM får avropa under ramavtalstiden. Det har därmed inte tydligt angetts vilka som kan komma att avropa från ramavtalet, vilket skapar en osäkerhet för leverantörer och de ekonomiska förutsättningarna för ramavtalet. Genom att STV inte har kunnat överblicka ramavtalets värde har bolaget inte kunnat lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbud. Bolaget har därigenom lidit skada eller i vart fall riskerat att lida skada.

SKI bestrider vad som anförts om att det finns upptagna UM/UE som inte anmält intresse för upphandlingen och anför bl.a. följande. STV:s påstående synes inte vara grundat i annat än muntliga uppgifter från enskilda anställda vid icke namngivna UM/UE. SKI:s arbetssätt är accepterat av rättordningen. Det enda kravet som EU-lagstiftaren ställer för att kravet på transparens ska vara uppfyllt är att det ska vara möjligt att identifiera vilka UM/UE som är avropsberättigade på ett ramavtal. Kravet

på tydlighet uppfylls genom en hänvisning till register över de UM/UE som är avropsberättigade på en inköpscentral, med information om vilket datum berörd UM/UE fick rätt att använda ramavtalen. Det finns inget krav att UM/UE måste uttrycka partsvilja för att ha rätt att avropa från ramavtal. Det förutsätts istället att de UM/UE som är anslutna till en inköpscentral är avropsberättigade på inköpscentralens samtliga ramavtal. Den osäkerhet som föreligger till följd av ovissheten om hur mycket som kommer att avropas från ett ramavtal och/eller ovissheten om huruvida en UM/UE kommer att tillämpa ett visst ramavtal för att täcka hela sitt behov är en osäkerhet som får anses följa av ramavtalets natur. Vad som är avgörande är att samtliga leverantörer får samma information om avtalets uppskattade volymer och förutsättningar för avrop från ramavtalet. Det bestrids att det skulle följa av andra stycket i punkten 4.1.3. i förfrågningsunderlaget att SKI tillåter anslutning till ramavtalet i efterhand av andra UM/UE än de som listats. Vad den åberopade beskrivningen avser är sådana avropsberättigade UM/UE som enligt första stycket samma punkt väljer att avropa från ramavtalet.

Förvaltningsrättens bedömning

Av 5 kap. 2 § LOU framgår att ett kontrakt baserat på ett ramavtal (ett avrop) endast får slutas mellan en upphandlande myndighet och en leverantör som är part i ramavtalet. Bestämmelsen innebär att samtliga avropsberättigade UM/UE måste anges och gå att identifiera i förfrågningsunderlaget eller dess bilagor. För att de angivna UM/UE ska anses vara avropsberättigade krävs enligt förvaltningsrättens mening att de därutöver bekräftat sitt intresse av att ingå i upphandlingen innan annonseringen av ramavtalet. Det kan däremot inte anses föreligga ett upphandlingsrättsligt krav på att samtliga UM/UE måste ha förpliktat sig att utnyttja ramavtalet om och/eller när behov uppstår.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

Av SKI:s beskrivning av inköpcentralens arbetssätt framgår att en upphandlingsplan varje år fastställs inför nästkommande års upphandlingar. Innan dess har UM/UE beretts möjlighet att yttra sig över ett utkast av upphandlingsplanen och komma med förslag på behövliga upphandlingar. När upphandlingsplanen har färdigställts skickas en faktura på kommande kalenderårs serviceavgift tillsammans med ett brev i vilket framgår att man genom att betala serviceavgiften bekräftar intresse för att ingå i kundlistan. I brevet uppmanas den som inte vill delta i en viss upphandling att anmäla detta genom en s.k. avstegsanmälan. Den som avstegsanmäler sig finns inte med i kretsen avropsberättigade UM/UE. STV har inte ifrågasatt att det beskrivna arbetssättet stämmer överens med hur man har förfarit i förevarande fall. Enligt förvaltningsrättens mening får det sätt på vilket SKI går tillväga anses vara tillräckligt för att UM/UE ska anses ha bekräftat sitt intresse på det sätt som krävs för att vara avropsberättigade. Kravet på tydlighet får anses tillgodosett genom att avropsberättigade UM/UE namnges i bilaga 1 till förfrågningsunderlaget. Vad STV har anfört om att den stora mängden avropsberättigade UM/UE borde innebära krav på en aktiv bekräftelse för den enskilda upphandlingen förändrar inte denna bedömning. STV har anfört att det inte varit möjligt att överblicka ramavtalets värde och att det därför inte varit möjligt för bolaget att lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbud. I denna del finner domstolen skäl att påpeka att det ankommer på parterna att bedöma de risker som utgör en inneboende osäkerhet i ramavtalet, bl.a. i fråga om volym. Givet dessa förutsättningar har parterna att sedan utforma förfrågningsunderlag respektive anbud på bästa möjliga sätt. Vad STV har anfört om att flera UM/UE är avropsberättigade på ett annat ramavtal avseende samma upphandlingsföremål får, mot bakgrund av att det står UM/UE fritt att anmäla sig som avropsberättigad part till ett ramavtal, anses vara ytterligare en naturlig konsekvens av ramavtalets inneboende osäkerhet.

I avsnitt 4.1.3. andra stycket i förfrågningsunderlaget har SKI angivit att information om nya tillkommande UM/UE som väljer att avropa under ramavtalstiden löpande kommer att lämnas av SKI. Enligt förvaltningsrättens mening får det visserligen anses föreligga ett visst utrymme för feltolkning genom att det anges att information kommer att ges *om nya tillkommande UM/UE*. Denna omständighet uppvägs emellertid av att det framgår att det är fråga om tillkommande UM/UE som väljer att avropa från avtalet och inte ansluta sig till detsamma. Det får därmed anses framgå med tillräcklig tydlighet att stycket inte avser att öppna upp för en möjlighet för UM/UE som inte finns uppräknade i bilaga 1 till förfrågningsunderlaget att avropa från avtalet.

Sammantaget finns därmed inte skäl för ingripande på den av STV åberopade grunden gällande avropsberättigade parter.

Förkastande av onormalt lågt anbud

Vad parterna anför

STV gör gällande att AV Syd AB:s anbud innehåller onormalt låga anbudspriser och att det därför inte borde ha utvärderats. Även om bestämmelsen i 12 kap. 3 § LOU är fakultativ så följer det av grundläggande upphandlingsrättsliga principer att konkurrensen inte får sättas ur spel genom att sådana anbud godtas. AV Syd AB kommer inte att kunna leverera vid framtida avrop från ramavtalet och i praktiken konkurrerar bara fyra leverantörer om tilldelning av kontrakt vid framtida avrop.

SKI bestrider att det skulle följa av de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna att en upphandlande myndighet måste förkasta onormalt låga anbud. Det är inte möjligt att grunda ett ingripande på att en upphandlande myndighet inte har förkastat ett anbud såsom onormalt lågt.

SKI har inte funnit anledning att ifrågasätta huruvida AV Syd AB:s anbud varit seriöst menat.

Förvaltningsrättens bedömning

Liksom ovan nämnts är bestämmelsen om förkastande av onormalt låga anbud i 12 kap. 3 § LOU fakultativ. Det innebär att den upphandlande myndigheten får förkasta ett anbud som anses onormalt lågt. En upphandlande myndighet har dock enligt förvaltningsrättens mening ingen skyldighet att förkasta ett sådant anbud. SKI har anfört att det inte funnits skäl att ifrågasätta att AV Syd AB:s anbud varit seriöst menat. Skäl för ingripande på den av STV åberopade grunden kan inte anses finnas.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten finner att vad STV har anfört inte visar att SKI har brutit mot de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU. Grund för ingripande enligt LOU föreligger således inte. Bolagets ansökan om överprövning ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Ulrika Melin
Rådman

Förvaltningsrättsnotarien Isabella Bjurling Willis har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.